

บทที่ 2

ระเบียบวิธีการศึกษาและแนวคิด ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตมะขามหวานแปรรูป และเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่จะลงทุนในการผลิตมะขามหวานแปรรูป ซึ่งผู้ศึกษาจะได้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีการศึกษาดังนี้คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการรวบรวมข้อมูล
4. ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาเรื่องผลตอบแทนจากการลงทุนในการผลิตมะขามหวานแปรรูปของกลุ่มเกษตรกร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ วิธีการศึกษานี้จะทำการศึกษาจากกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตมะขามหวานแปรรูป โดยใช้ตัวอย่างจากกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตมะขามหวานแปรรูปในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 8 กลุ่ม (สำนักงานพัฒนาชุมชน : 2545) ประกอบด้วย

1. กลุ่มแปรรูปมะขาม ตำบลน้ำร้อน
2. กลุ่มแม่บ้านยาวิร่วมใจ ตำบลวังชมภู
3. กลุ่มแม่บ้านบ้านนาร่วมใจ ตำบลนาจั่ว
4. กลุ่มแม่บ้านพัฒนาแปรรูปมะขาม ตำบลตะเบา
5. กลุ่มเกษตรกรสัมพันธ์ 954 ตำบลตะเบา
6. กลุ่มแปรรูปมะขามครบวงจร ตำบลสะเตียง
7. กลุ่มเกษตรกรแปรรูปมะขาม ตำบลชอนไพร
8. กลุ่มเกษตรกรแปรรูปมะขาม ตำบลวังชมภู

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลของการศึกษารั้งนี้ คือ การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ ในแบบสอบถามนั้นจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการรวมกลุ่มการผลิต
- ส่วนที่ 3 ต้นทุนการผลิตมะขามหวานแปรรูป
- ส่วนที่ 4 รายได้ในการจำหน่ายมะขามหวานแปรรูป

วิธีการรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในการศึกษารั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

ในการทำการศึกษารั้งนี้ได้ออกทำการสำรวจเบื้องต้น โดยเริ่มจากการติดต่อสอบถามสำนักงานเกษตรอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ และสำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อสอบถามในเรื่องที่เกี่ยวกับตำบลและหมู่บ้านต่าง ๆ ที่มีการผลิตมะขามหวานแปรรูปในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ และศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร และเอกสารต่างๆ ที่ได้มีผู้เขียนเกี่ยวกับการผลิตมะขามหวานแปรรูปในจังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบขอบเขตและความเป็นมาของการผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดนี้

2. การทำแบบสอบถาม

แบบสอบถามได้เริ่มจัดทำขึ้นหลังจากที่ได้มีการสำรวจ และศึกษาเบื้องต้นแล้ว โดยพยายามร่างขึ้นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบหรือข้อมูลที่ต้องการอย่างแท้จริง ตลอดจนได้อาศัยแนวความคิดที่ได้จากการสำรวจเบื้องต้นเป็นแนวทางในการช่วยกำหนดลักษณะของคำถาม

3. การสำรวจ

ในการศึกษาได้สำรวจโดยการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามที่จัดเตรียมขึ้นและทำการสัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากแบบสอบถาม โดยการสัมภาษณ์ด้วยตนเองในแต่ละกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตมะขามหวานแปรรูปในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมาเพื่อนำไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 8 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแปรรูปมะขาม ตำบลน้ำร้อน กลุ่มแม่บ้านยาวิร่วมใจ ตำบลวังชมภู กลุ่มแม่บ้านบ้านนาร่วมใจ ตำบลนางิ้ว กลุ่มแม่บ้านพัฒนาแปรรูปมะขาม ตำบลตะเบาะ กลุ่มเกษตรกรสัมพันธ์ 954 ตำบลตะเบาะ กลุ่มแปรรูปมะขามครบวงจร ตำบลสะเดียง กลุ่มเกษตรกรแปรรูปมะขาม ตำบลชอนไพรและกลุ่มเกษตรกรแปรรูปมะขาม ตำบลวังชมภู เนื่องจากเป็นกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษารั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive method) ซึ่งจะใช้ตารางเพื่ออธิบาย สภาพทั่วไปในการดำเนินงาน ปริมาณการผลิต จำนวนเงินทุนที่ต้องใช้ รายได้ รายจ่าย และปัจจัยที่ใช้ในการผลิตโดยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถาม และจากการสังเกตขณะออกทำการสำรวจ มาประกอบเข้ากับเอกสาร และบทความต่างๆ ที่ได้ศึกษาค้นคว้าในขั้นต้นมาช่วยในการวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ค่าเฉลี่ยและร้อยละ เช่น การหาต้นทุนการผลิตมะขามหวานแปรรูปเฉลี่ย การหาผลตอบแทนของการผลิตมะขามหวานแปรรูปโดยคำนวณอัตราส่วนกำไรต่อต้นทุน อัตราส่วนของกำไรต่อยอดขาย และอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน

ร้อยละ (Percentage) เป็นการเปรียบเทียบความถี่หรือจำนวนที่ต้องการ กับความถี่หรือจำนวนทั้งหมดที่เทียบเป็น 100 ดังนั้นจะหาร้อยละจากสูตรต่อไปนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา : 2545)

$$P = (f/N) 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร

$$\bar{X} = \sum X / N$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
X แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

อัตราส่วนกำไรต่อต้นทุน เป็นอัตราส่วนเปรียบเทียบระหว่างกำไรที่เกิดขึ้นหลังหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้วกับต้นทุนที่ใช้ในการผลิตทั้งสิ้น ดังนั้นจะหาอัตราส่วนกำไรต่อต้นทุนจากสูตรต่อไปนี้ (เบญจวรรณ รักษ์สุธี : 2530)

$$\text{อัตรากำไรต่อต้นทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ต้นทุนรวม}}$$

อัตราส่วนกำไรสุทธิ เป็นอัตราส่วนเปรียบเทียบระหว่างกำไรสุทธิตกกับยอดขาย เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทมีความสามารถในการขายที่ก่อให้เกิดผลกำไรเท่าใด สูตรที่ใช้ในการคำนวณอัตราส่วนกำไรสุทธิเป็นดังนี้ (อรรวรรณ กิจปราชญ์ : 2540)

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี}}{\text{ขายทั้งสิ้น}}$$

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return On Investment) เป็นอัตราส่วนที่เกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างกำไรสุทธิกับสินทรัพย์ที่มีตัวตนทั้งสิ้น สูตรที่ใช้ในการหาอัตราส่วนทำกำไรเป็นดังนี้

$$\text{ผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI)} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี}}{\text{สินทรัพย์ที่มีตัวตน}}$$

ทฤษฎีต้นทุนที่เกี่ยวข้อง

ในการผลิตมะขามหวานแปรรูป ผู้ผลิต หรือผู้ที่สนใจจะผลิต ควรจะต้องทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนที่เกิดขึ้นในการผลิตมะขามหวานแปรรูปแต่ละประเภท ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การจำแนกประเภทต้นทุนตามลักษณะส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ (Elements of product) (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ : 2545)

ส่วนประกอบของต้นทุนที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด (Cost of a manufactured Product) ก็จะประกอบด้วย

1.1 วัสดุุดิบ (Materials) นับว่าเป็นส่วนประกอบสำคัญของการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปโดยทั่วไป ซึ่งต้นทุนที่เกี่ยวกับการใช้วัสดุุดิบในการผลิตสินค้า อาจจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1.1.1 วัสดุดิบทางตรง (Direct Materials) หมายถึง วัสดุดิบหลักที่ใช้ในการผลิต และสามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าใช้ในการผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งในปริมาณและต้นทุนเท่าใด รวมทั้งจัดเป็นวัสดุดิบหลักหรือเป็นวัสดุดิบส่วนใหญ่ที่ใช้ในการผลิตสินค้าชนิดนั้น ๆ เช่น ไม้แปรรูปจัดเป็นวัสดุดิบทางตรงของการผลิตเฟอร์นิเจอร์ ผ้าที่ใช้ในอุตสาหกรรมเสื้อผ้า

ยางดิบที่ใช้ในการผลิตยางรถยนต์ แร่เหล็กที่ใช้ในอุตสาหกรรมถลุงเหล็ก กระดาษที่ใช้ในธุรกิจสิ่งพิมพ์ เป็นต้น

1.1.2 วัสดุทางอ้อม (Indirect materials) หมายถึงวัสดุต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยทางอ้อมกับการผลิตสินค้า แต่ไม่ใช่วัสดุหลักหรือวัสดุส่วนใหญ่เช่น ตะปู กาว กระดาษทรายที่ใช้เป็นส่วนประกอบของการทำเครื่องหนังหรือเฟอร์นิเจอร์ น้ำมันหล่อลื่นเครื่องจักร เส้นด้ายที่ใช้ในการตัดเย็บเสื้อผ้า เป็นต้น โดยปกติแล้ววัสดุทางอ้อมอาจจะถูกเรียกว่า “วัสดุโรงงาน” ซึ่งจะถือเป็นค่าใช้จ่ายการผลิตชนิดหนึ่ง

1.2 ค่าแรงงาน (Labor) หมายถึง ค่าจ้างหรือผลตอบแทนที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างหรือคนงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า โดยปกติแล้วค่าแรงงานจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ ค่าแรงงานทางตรง (Direct labor) และค่าแรงงานทางอ้อม (Indirect labor)

1.2.1 ค่าแรงงานทางตรง (Direct labor) หมายถึง ค่าแรงงานต่าง ๆ ที่จ่ายให้แก่คนงานหรือลูกจ้างที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าสำเร็จรูปโดยตรง รวมทั้งเป็นค่าแรงงานที่มีจำนวนมากเมื่อเทียบกับค่าแรงงานทางอ้อมในการผลิตสินค้าหน่วย ๆ หนึ่ง และจัดเป็นค่าแรงงานส่วนสำคัญในการแปรรูปวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป เช่น คนงานที่ทำงานเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตก็ควรถือเป็นแรงงานทางตรง พนักงานในสายการประกอบ เป็นต้น

1.2.2 ค่าแรงงานทางอ้อม (Indirect labor) หมายถึง ค่าแรงงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับค่าแรงงานทางตรงที่ใช้ในการผลิตสินค้า เช่น เงินเดือนผู้ควบคุมโรงงาน เงินเดือนพนักงานทำความสะอาดเครื่องจักรและโรงงาน พนักงานตรวจสอบคุณภาพ ช่างซ่อมบำรุง ตลอดจนต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับคนงานอาทิ ค่าภาษีที่ออกให้ลูกจ้าง สวัสดิการต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งค่าแรงงานทางอ้อมเหล่านี้จะถือเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการผลิต

1.3 ค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing overhead) หมายถึง แหล่งรวบรวมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าซึ่งนอกเหนือจากวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง เช่น วัสดุทางอ้อม ค่าแรงงานทางอ้อม ค่าใช้จ่ายในการผลิตทางอ้อมอื่น ๆ ได้แก่ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเช่า ค่าเสื่อมราคา ค่าประกันภัย ค่าภาษี เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามค่าใช้จ่ายเหล่านี้ก็ต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการดำเนินการผลิตในโรงงานเท่านั้น ไม่รวมถึงเงินเดือน ค่าเช่า ค่าไฟฟ้า ค่าเสื่อมราคา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในสำนักงาน ดังนั้นค่าใช้จ่ายการผลิตจึงถือเป็นส่วนรวมของค่าใช้จ่ายในการผลิตทางอ้อมต่าง ๆ (Cost pool of indirect manufacturing costs) นอกจากนี้ยังจะพบว่าในบางกรณีก็มีการเรียกค่าใช้จ่ายการผลิตในชื่ออื่น ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายโรงงาน (Factory Overhead) โสหุ่ยการผลิต (Manufacturing Burden) ต้นทุนผลิตทางอ้อม (Indirect Cost) เป็นต้น

2. การจำแนกประเภทต้นทุนตามความสัมพันธ์กับระดับของกิจกรรม (Relationship to Volume) (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ : 2545)

การจำแนกต้นทุนตามความสัมพันธ์กับระดับของกิจกรรมนี้ บางครั้งเราก็เรียกว่า การจำแนกต้นทุนตามพฤติกรรมของต้นทุน (Cost Behavior) ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญคือ เป็นการวิเคราะห์จำนวนของต้นทุนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต หรือระดับของกิจกรรมที่เป็นตัวผลักดันให้เกิดต้นทุน (Cost Driver) ในการผลิตทั้งที่เกี่ยวกับการวางแผน การควบคุม การประเมิน และวัดผลการดำเนินงาน การจำแนกต้นทุนตามความสัมพันธ์กับระดับของกิจกรรม เราสามารถที่จะจำแนกต้นทุนได้ 3 ชนิดคือ

2.1 ต้นทุนผันแปร (Variable costs) หมายถึง ต้นทุนที่จะมีต้นทุนรวมเปลี่ยนแปลงไปตามสัดส่วนของการเปลี่ยนแปลงในระดับกิจกรรมหรือปริมาณการผลิต ในขณะที่ต้นทุนต่อหน่วยจะคงที่เท่ากันทุก ๆ หน่วย โดยทั่วไปแล้วต้นทุนผันแปรนี้จะสามารถที่จะควบคุมได้โดยแผนกหรือหน่วยงานที่ทำให้เกิดต้นทุนผันแปรนั้น เช่น ถ้ากิจการจะใช้วัตถุดิบทางตรงในการผลิตหน่วยละ 100 บาท ซึ่งถือเป็นต้นทุนผันแปร ดังนั้นถ้ากิจการทำการผลิตสินค้า 1 หน่วยก็จะเสียต้นทุน 100 บาท ถ้าผลิต 2 หน่วย ก็จะมีต้นทุนทั้งสิ้น 200 บาท จำนวนต้นทุนผันแปรจะเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต ส่วนต้นทุนผันแปรต่อหน่วยคือ หน่วยละ 100 บาท ยังคงที่ไม่มีเปลี่ยนแปลง

2.2 ต้นทุนคงที่ (Fixed cost) คือ ต้นทุนที่มีพฤติกรรมคงที่ หมายถึงต้นทุนรวมที่มีได้เปลี่ยนแปลงไปตามระดับของการผลิตในช่วงของการผลิตระดับหนึ่ง แต่ต้นทุนคงที่ต่อหน่วยก็จะเปลี่ยนแปลงในทางลดลงตามปริมาณการผลิตที่มากขึ้น นอกจากนี้ต้นทุนคงที่ยังแบ่งออกเป็นต้นทุนคงที่อีก 2 ลักษณะคือ ต้นทุนคงที่ระยะยาว (Committed Fixed Cost) เป็นต้นทุนคงที่ที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ในระยะสั้น เช่น สัญญาเช่าระยะยาว ค่าเสื่อมราคา เป็นต้น และต้นทุนคงที่ระยะสั้น (Discretionary Fixed Cost) จัดเป็นต้นทุนคงที่ที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราวจากการประชุมหรือตัดสินใจของผู้บริหาร เช่น ค่าโฆษณา ค่าใช้จ่ายในการค้นคว้าและวิจัย เป็นต้น สำหรับในเชิงการบริหารแล้วต้นทุนคงที่ส่วนใหญ่มักจะควบคุมได้ด้วยผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น

2.3 ต้นทุนผสม (Mixed costs) หมายถึง ต้นทุนที่มีลักษณะของต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรรวมอยู่ด้วยกัน ในช่วงของการดำเนินกิจกรรมที่มีความหมายต่อการตัดสินใจ โดยต้นทุนผสมนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ ต้นทุนกึ่งผันแปร และต้นทุนกึ่งคงที่หรือต้นทุนเชิงขั้น

2.3.1 ต้นทุนกึ่งผันแปร (Semivariable cost) หมายถึง ต้นทุนที่จะมีต้นทุนส่วนหนึ่งคงที่ทุกระดับของกิจกรรม และมีต้นทุนอีกส่วนหนึ่งจะผันแปรไปตามระดับของกิจกรรม เช่น ค่าโทรศัพท์ ค่าโทรสาร เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในบางครั้งก็เป็นการยากที่จะระบุได้ว่า

ต้นทุนส่วนใดเป็นต้นทุนผันแปร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้เทคนิคในการประมาณต้นทุนเข้ามาช่วยในการวิเคราะห์

2.3.2 ต้นทุนเชิงขั้น (Step cost) หรือต้นทุนกึ่งคงที่ (Semifixed cost) หมายถึง ต้นทุนที่จะมีจำนวนคงที่ ณ ระดับกิจกรรมหนึ่งและจะเปลี่ยนไปคงที่ในอีกระดับกิจกรรมหนึ่ง เช่น เงินเดือนผู้ควบคุมคนงาน ค่าเช่าบางลักษณะ เป็นต้น

จากทฤษฎีต้นทุนข้างต้น ต้นทุนในการผลิตมะขามหวานแปรรูปประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ๆ ได้แก่ มะขามหวาน น้ำตาลทรายขาว น้ำตาลทรายแดง มะพร้าวและวัตถุดิบอื่น ๆ ที่ใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตมะขามหวานแปรรูป ค่าแรงงานทางตรง ได้แก่ ค่าแรงงานที่ใช้ในการผลิตมะขามหวานแปรรูปตั้งแต่เริ่มการผลิตจนถึงการบรรจุหีบห่อแล้วเสร็จ ค่าใช้จ่ายในการผลิต ได้แก่ ค่าวัตถุดิบทางอ้อม เช่น ค่าวัสดุบรรจุหีบห่อ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ ค่าเชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิต ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าเสื่อมราคา รวมทั้งค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตมะขามหวานแปรรูป

3. การคำนวณต้นทุนการผลิตมะขามหวานแปรรูป คำนวณ ได้ดังนี้

3.1 ต้นทุนในการผลิตมะขามหวานแปรรูป คำนวณได้จากวัตถุดิบทางตรง บวกค่าแรงทางตรง บวกค่าใช้จ่ายในการผลิต สามารถแยกคำนวณต้นทุนตามประเภทของมะขามหวานแปรรูป ได้แก่ ต้นทุนในการผลิตมะขามแช่อิ่ม มะขามคลุก มะขามกวน มะขามแก้ว แยมมะขาม และน้ำมะขาม

3.2 ต้นทุนในการผลิตมะขามหวานแปรรูปต่อหน่วย คำนวณได้จาก ต้นทุนในการผลิตมะขามหวานแปรรูปทั้งหมดหารด้วยปริมาณผลผลิตที่ผลิตได้ (ขวด/ห่อ/ถุง)

4. ผลตอบแทนจากการผลิตมะขามหวานแปรรูป มีการวิเคราะห์ดังนี้

4.1 อัตราส่วนกำไรต่อต้นทุน หมายถึง อัตราส่วนเปรียบเทียบระหว่างกำไรที่เกิดขึ้นหลังหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้วกับต้นทุนที่ใช้ในการผลิตทั้งสิ้น (เบญจวรรณ รักษ์สุธิ : 2530)

4.2 อัตราส่วนกำไรสุทธิ หมายถึง อัตราส่วนเปรียบเทียบระหว่างกำไรที่เกิดขึ้นหลังหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้วกับยอดขายทั้งสิ้น (อรวรรณ กิจปราชญ์ : 2540)

4.3 อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (Return On Investment) หมายถึง อัตราส่วนที่เกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างกำไรที่เกิดขึ้นหลังหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้วเทียบกับสินทรัพย์ที่มีตัวตนทั้งสิ้น (อรวรรณ กิจปราชญ์ : 2540)